

Na poti k ENERGETSKO TRAJNOSTNI REGIJI

Priročnik za trajnostno oskrbo regij z energijo

Priročnik *Na poti k energetske trajnostni regiji* ponuja praktične korake pri vzpostavitvi regionalnih javnih/zasebnih ter podjetniških/neprofitnih partnerstev in podpornih struktur, ki regiji omogočajo prehod k trajnostni energetske oskrbi.

Nadalje prikazuje možne oblike in pomembne sestavne dele teh regionalnih energetske pobud (strategija, multiplikatorji, koordinacijska pisarna), načine premagovanja ovir pri delovanju, ter naloge in aktivnosti pobud. Pri tem se avtorji ne osredotočajo toliko na tehnične podrobnosti prehoda k energetske trajnosti, temveč kako regionalne akterje motivirati in jih organizirati ter za uporabnike ciljno izvajati promocijo, trženje ter izobraževanje in energetske vzgojo za prehod. Na kratko, predstavlja oblike in konkretne prakse regionalnega marketinga za trajnostno energetiko, pa tudi številne uspešne primer regionalnih pobud in njihovih aktivnosti po Evropi.

Med predstavljenimi primeri je najmanjša t.i. ekološko-energetske regija Mureck/Cmurek na Štajerskem, Avstrija, ki ima nekaj manj kot štiri tisoč prebivalcev in je dosegla že stošestdesetodstotno preskrbo z obnovljivimi energijami ter obnovljivo energijo »izvažata«. Še bolj pa so v knjigi poudarjene izkušnje večjih regij, ki zaradi večjega in kompleksnejšega obsega tako stopnjo trajnostne energetike težje dosegajo. Mnoge pa so že uvedle vzorne procese in strukture s pomočjo katerih tudi te uspešno in pospešeno uvajajo obnovljive energije.

Svoje napotke avtorji iz agencije B.A.U.M. izvajajo iz lastnega vodenja trajnostnih regionalnih energetske pobudah po vsej Nemčiji, pa tudi iz direktnih izkušenj partnerjev iz več kot 30 regij po vsej Evropi, največ Nemčije in Avstrije.

Projekt sofinancira Ministrstvo RS za okolje in prostor, Sektor za učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije

Izvirne vsebine so za slovensko izdajo dopolnjene s preko 90 primeri že izvedenih investicij v trajnostno energetiko, načrtovanja in podpornih instrumentov ter aktivnosti izobraževanja in osveščanja v Sloveniji v obdobju 1991-2008.

Priročnik je tako namenjen za velika in mala podjetja, lokalne in regionalne oblasti (župani, občinski uradniki), upravljalce regionalnega razvoja oz. razvojne in energetske agencije, interesna združenja in lokalne/regionalne civilne pobude, pobude Agenda 21, izobraževalne/raziskovalne institucije..., ki želijo in morajo biti vključene ter sodelovati za energetske trajnostno regijo.

Priročnik je leta 2006 v okviru projekta 100% RENEZ pripravila in izdala izkušena nemška agencija BA.U.M. Consult GmbH, München, v Sloveniji pa ga je v letu 2008 prevedel, priredil in izdal Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj. V Sloveniji je bila izdana v okviru projekta "Na poti k energetske trajnostni regiji", ki ga je podprlo Ministrstvo RS za okolje in prostor, Sektor za učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje ozaveščevalnih, promocijskih in izobraževalnih projektov za učinkovito rabo in obnovljive vire energije v letu 2007 in v letu 2008.

Souredniki slovenske izdaje so Andrej Klemenc iz Slovenskega E-foruma, mag. Drago Papler iz Elektro Gorenjske d.d. ter mag. Uroš Brankovič iz CTRP Kranj. Seveda knjige ne bi bilo brez sodelovanja preko 30 avtorjev strokovnih prispevkov iz vrst velikega in malega podjetništva, strokovnih in razvojnih institucij, akademskih krogov, izobraževalnih institucij, nevladnih organizacij, lokalnih oblasti in nacionalnih organov (ministrstva, agencije)...

Slovensko izdajo knjige sta podprla tudi:

POVZETEK VSEBINE KNJIGE

Knjiga konkretno in po posameznih korakih pomaga in vodi regionalne akterje pri strukturiranju potrebnih sodelovanj in procesov, da se v regiji povežejo pravi partnerji, da se jih prepriča in vključi v primerne oblike komuniciranja in organiziranja ter skupaj izvede aktivnosti podpore prehodu k energetske trajnosti.

Uvod: Zakaj prehod k energetske trajnosti ter kako priročnik uporabljati, saj to ni le neko zanimivo branje, temveč navodila za konkretne aktivnosti. V svojem bistvu želi biti priročnik praktičen, čeprav glavni poudarek ni na navajanju tehničnih investicij. Govori o tem, kako naj osebe pripravijo strategijo in akciji program da bo smiseln, uporabljen in razumljiv, koga in kako je potrebno povabiti v regionalne pobude, da bo ta strokovno, medijsko, finančno in promocijsko podprta....

Projekt sofinancira Ministrstvo RS za okolje in prostor, Sektor za učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije

Poglavje I: Obnovljive energije in trajnostni regionalni razvoj - kako trajnostna energetika spodbuja in pogojuje trajnostni razvoj ter ustrezne strukture in procese. Tu je pomemben koncept »Integracija obnovljivih energij« - to pomeni, da energetske trajnostne regije integrirajo vidike trajnostne energetike v vse svoje načrte in dejavnosti: fizična, arhitektonska, finančna, načrtovalska, socialna, zakonska, administrativna...integracija, kar ustvarja t.i. okvirne pogoje za trajnostno regionalno energetiko.

Poglavje II: Proces vzpostavitve regionalnih iniciativ obnovljive energije

V njem so idealnotipsko predstavljen potek procesa regionalnega prestrukturiranja v trajnostno oskrbo z energijo na osnovi obnovljivih energij. Bralec izve, katere korake je treba opraviti od prvega srečanja majhnega števila pobudnikov iniciative obnovljive energije do zaključka regionalnega koncepta obnovljive energije in njegove uresničitve. Ves proces razumemo kot povratno sklenjen cikel managementa s sestavnimi deli: priprava koncepta, njegova izdelava, uresničitve in ovrednotenje. Ob tem še posebej ponazori, na kakšen način je treba vključiti posamezne akterje.

Poglavje III se ukvarja s strukturami regionalnih iniciativ obnovljive energije.

Avtorji pri tem upoštevajo spoznanje, da gre pri prehodu na trajnostno oskrbo z energijo za temeljito prestrukturiranje, ki zahteva široko družbeno soglasje v regiji in dolgoročen način približevanja. Zato priročnik predlaga, da se srednjeročno vzpostavi strukturo, ki je zmožna:

- kot cilj iniciative združevati različne družbene sile,
- trajno nositi aktivnosti in
- upoštevati tako gospodarski kot tudi občekoristni vidik razvoja obnovljivih energij.

V tej knjigi so predstavljene smernice dualne strukture, ki je sestavljena iz dveh elementov:

- heterogene mreže (po možnosti takšne, ki deluje v javno korist oz. dobrobit) za idealno podporo iniciativam obnovljive energije in
- gospodarsko orientiranih podjetij oz. povezave podjetij.

Poleg te dualne osnovne strukture sta pomembna še na dva osnovna elementa:

- regionalne strukture izvedbe trajnostne oskrbe z energijo in
- centralna koordinacijska pisarna kot operativna enota iniciative obnovljive energije (kakor tudi t.i. skrbniki, ki kot osrednji "generatorji" in integracijski guruji prevzemajo predvsem reprezentativne in strateške naloge).

Poglavje IV: Strategije regionalnih iniciativ obnovljive energije se sooča z nekaterimi osrednjimi strateškimi izhodišči regionalnih iniciativ obnovljive energije, ki so jih identificirali pri svojih lastnih, praktičnih izkušnjah. Različice vključenih regij so omogočile zajeti in obrazložiti glavna ozka grla in ovire, ki lahko otežujejo trajnostno oskrbo regij z energijo:

- pomanjkljiva inovacijska sila in nezadovoljiva gospodarska moč regionalnih podjetij,
- pomanjkljiva samozavest, znanje ali interes pri regionalnih uporabnikih,

- pomanjkljiva komunikacija med potencialnimi ponudniki in povpraševalci,
- pomanjkanje kapitala.

Predstavljeno je, s kakšnimi strateškimi izhodišči se regionalne iniciative obnovljive energije srečujejo in kako uporabijo potencialne in sile v regiji za premagovanje ovir in omejitev.

Poglavji V in VI: Instrumenti in ukrepi za regionalne iniciative obnovljive energije - tu so zbrani številni različni in primerni ukrepi, ki jih lahko uporabi regionalna iniciativa obnovljive energije, da pospešuje preobrat k trajnostni oskrbi z energijo v regiji. Tehnologije in naprave za obnovljivo energijo pri tem niso postavljene v ospredje dogajanja. Nasprotno pa se priročnik z mnogo primeri in opozorili obširno ukvarja s pomočjo podpornih orodij na področju komunikacije in javnega delovanja. Tako so v poglavju VI obravnavana področja:

- svetovanje, izobraževanje in usposabljanje,
- priprava kupcem prijaznih celovitih ponudb,
- raba obnovljivih energij kot turistična atrakcija,
- ponudba drobnih regionalnih modelov financiranja,
- pravni instrumenti na lokalni in regionalni ravni,
- lokalni in regionalni spodbujevalni programi

kot možni ukrepi za pobude za obnovljive energije.